

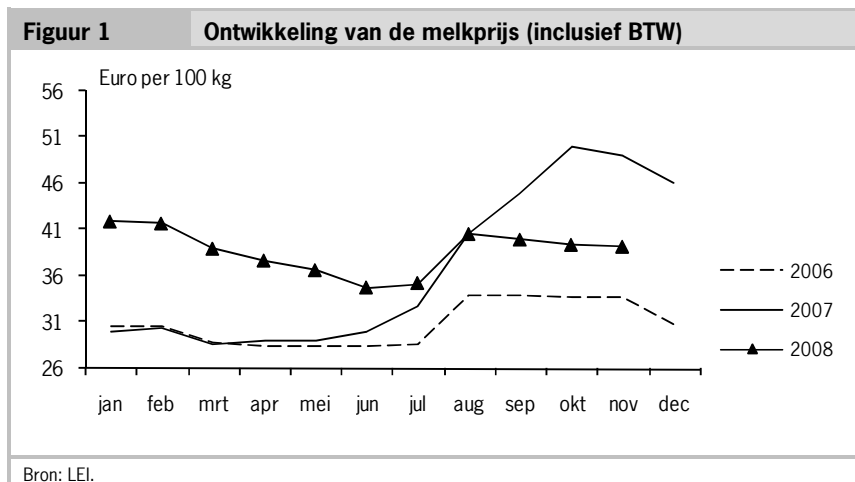
Inkomen Melkveehouderij 2008: lager, maar bovengemiddeld

Jakob Jager

De melkveehouders hebben in 2008 te maken met een iets hogere melkprijs, negatieve aanwas en fors hogere kosten. Dit resulteert in een forse inkomensdaling, tot 39.000 euro per onbetaalde arbeidskracht.

Opbrengsten

De melkveehouders ontvangen in 2008 gemiddeld nog een hogere prijs voor de melk dan in 2007. Dit voordeel werd vooral in de eerste helft van het jaar behaald. Het prijsniveau ligt inmiddels ver onder dat van vorig jaar (figuur 1). De oplopende prijs in 2007 is mede veroorzaakt door een mondiaal tekort in het aanbod van de melk in dat jaar. De gemiddelde melkprijs komt in 2008 uit op 39,50 euro per 100 kg. De export van zuivelproducten loopt moeizaam, hoewel de waarde hiervan nog wel toenam. De prijzen van de melkproducten die in de supermarkten zijn met ca. 10% gestegen. Het aantal gespecialiseerde melkveebedrijven is in 2008 minder afgenomen dan in voorgaande jaren. Dit wordt waarschijnlijk mede veroorzaakt door de hoge melkprijs en de lagere quotumprijzen. De melkproductie is door een quotumverruiming van 2,5% in 2008 per bedrijf 5% hoger dan in 2007. De melkopbrengsten per bedrijf stijgen met 10% naar gemiddeld 226.000 euro. De prijzen van slachtkoeien liggen 60 euro hoger dan vorig jaar en die van nuchtere kalveren 20% lager.

In de rekenmethodiek die het LEI gebruikt, wordt de waardeverandering van biologische activa zoals vee in de opbrengsten van het bedrijf meegenomen. In de loop van 2007 liep de waarde van de veestapel onder invloed van hoge melkpreizen sterk op, wat voor 2007 een positieve bijdrage aan opbrengsten (en inkomen) leverde van ongeveer 23.000 euro per bedrijf. Dat hoge niveau kon in 2008 niet worden gehandhaafd: op de eindbalans zal de veestapel 12.000 euro minder waard zijn dan op de beginbalans. Per saldo zorgt deze

waardeverandering, die de veehouder niet (direct) in zijn portemonnee voelt, dus voor een inkomensdaling tussen 2007 en 2008 van 35.000 euro. De totale opbrengsten bedragen in 2008 gemiddeld 286.000 euro per bedrijf. Dit is 14.000 euro lager dan in 2007 (tabel 1).

Kosten, rentabiliteit en inkomen

De totale betaalde kosten en afschrijvingen per bedrijf nemen met ruim 26.000 euro toe tot 230.000 euro. Schaalvergroting en prijsontwikkelingen spelen daarin een rol. De kosten van voer stijgen door hogere prijzen (+18%) voor het tweede achtereenvolgende jaar met 8.000 euro per bedrijf. Het inkomen uit bedrijf daalt ten opzichte van het voorgaande jaar tot 39.000 euro per onbetaalde a.j.e. Het jaar zal daarmee als een redelijk goed jaar de boeken ingaan: het inkomen ligt boven het langjarig gemiddelde. Toch worden de kosten van eigen arbeid en kapitaal gemiddeld niet marktconform vergoed: per 100 euro kosten wordt 89 euro aan opbrengsten behaald.

Resultaten biologisch lager dan gangbaar

Op de biologische bedrijven is de ontwikkeling van het inkomen en de rentabiliteit ongeveer hetzelfde als op de gangbare. De gemiddelde melkprijs is in 2008 1,5 euro per 100 kg hoger dan in 2007. De biologische melkproductie per bedrijf stijgt met 3%. Het inkomen uit bedrijf per onbetaalde a.j.e. bedraagt op biologische bedrijven 33.000 euro. Dit is 24.000 euro lager dan in voorgaand jaar. De inkomensdaling is bijna gelijk aan die op de gangbare bedrijven. Wel ligt het inkomen van biologische melkveehouders in 2008 ruim 6.000 euro lager dan dat van de gangbare melkveehouders.

Tabel 1	Resultaten en inkomens van melkveebedrijven, gemiddeld per bedrijf per jaar (bedragen x 1.000 euro)		
	2006	2007	2008 (r)
Aantal bedrijven	19.520	18.760	18.470
Aantal melkkoeien	69	71	75
Aantal onbetaalde a.j.e.	1,47	1,48	1,48
Opbrengsten	230,6	299,7	286,5
w.v. omzet en aanwas rundvee	15	35	-1
aanwas	0	23	-12
subsidies	27	27	27
Betaalde kosten en afschrijvingen	180,9	203,7	229,7
w.v. veevoer	37	45	53
Inkomen uit bedrijf	51,8	97,1	58,0
<i>Idem per onbetaalde a.j.e.</i>	<i>35,2</i>	<i>65,6</i>	<i>39,2</i>
Inkomsten buiten bedrijf	18,7	14,5	12,2
<i>Totaal inkomen</i>	<i>70,4</i>	<i>111,6</i>	<i>70,2</i>
Besparingen	27,5	67,7	23,3
Opbrengst per 100 € kosten	78	96	89
Bron: Informatienet.			

Resultaat vleesrunderen gedaald

De bedrijven met vleesrunderen hebben te maken met een stijging van de voerkosten met 3.000 euro. De vaste kosten stijgen met 12.000 euro. De post omzet en aanwas blijft per saldo gelijk; de stijging van de omzet compenseert een daling van de waarde van het vleesvee op de eindbalans. Het gaat hier om bedrijven met naast het vleesrundvee vaak ook andere takken. Gemiddeld voor deze bedrijven geldt dat lagere akkerbouwopbrengsten worden gecompenseerd door hogere opbrengsten van melk. De totale opbrengsten blijven gelijk. Het inkomen uit bedrijf daalt hierdoor gemiddeld met 12.000 euro tot ongeveer 7.000 euro per onbetaalde a.j.e.

Resultaat vleeskalveren nagenoeg gelijk

De meeste vleeskalveren in Nederland worden op contractbasis gehouden. Voor deze bedrijven is de ontwikkeling van de contractvergoeding sterk bepalend voor de opbrengsten per kalverplaats. Die laten voor 2008 een positieve ontwikkeling zien. Ook de gemiddelde omvang van de bedrijven neemt toe. De rentabiliteit verbetert volgens raming met 2 procentpunten, tot 85. Het inkomen uit bedrijf komt uit op 35.000 euro per onbetaalde a.j.e. Dat is 4.000 euro beter dan voorgaand jaar.

Saldo schapenhouderij: licht herstel

Het aantal bedrijven met ooien is in 2008 met 1% afgenomen ten opzichte van 2007. Deze daling valt mee gezien de aanwezigheid van blauwtong in 2007. Gemiddeld is de afname de afgelopen jaren 3,5%. In 2007 is het saldo toegenomen door aantrekkende prijzen, mede vanwege een MZK uitbraak in Engeland. Hierdoor kon vanuit Engeland niet worden geëxporteerd. De prijzen van de lammeren en slachtschapen liggen in 2008 nog 8% hoger. De kosten van het voer zijn met ruim 30% toegenomen tot 22 euro per ooi. Dit komt door zowel een prijsstijging als door een toename van het verbruik van aangekocht kracht- en ruwvoer voor zieke dieren. De overige toegerekende kosten dalen licht, doordat de heffing voor het Diergezondheidsfonds volledig in het resultaat van 2007 is opgenomen. De totale toegerekende kosten stijgen met bijna 4 euro. Het saldo komt uit op 58 euro per ooi. Dat is 4 euro hoger dan in 2007, maar nog niet op het niveau van de jaren voorafgaand aan de blauwtong.